

מחנה השלום מציל איכשהו את כבודה של ישראל

בראש מורם

יש סיבות.
לגבי העובדה עצמה אין ספק. היא מדהימה. הייתי באסיפה במילאנו. היא התקיימה מאוחר בערב, ביום קר וגשום. ציפיתי לכמה עשרות אנשים. כשהגעתי למקום באיחור רב (שביתה איטלקית במטוסים, כרגיל) הופתעתי להיווכח שביתה הקולנוע הגדול היה מלא עד אפס מקום, ורבים עמדו במעברים. קרוב לאלף איש, שכאו לשמוע דברים על ארץ רחוקה ועל סיכסוך לא-להם. כשבאתי באיחור רב לאסיפה בנאפולי (שביתה איטלקית בר-כבות, כרגיל) המתין לי קהל גדול, דרוך ורציני. באתי מאוחר בערב לאסיפה בעיירה קטנה, צ'טהדיקאסטלו, בתבל אומבריה, שיש לה פחות תושבים מאשר מתנה-הפליטים ג'באליה. כשעה 11 בלילה המתין לי קהל, ששמע את דבריי והציג לי אחר-כך שאלות רבות, עד הרבה אחרי חצות. לפני כן, באותו הערב, היתה לי אסיפה בפרוג'יה. אחרי שלוש שעות גורשנו מהאולם כמעט בכוח, כשהסדרנים כינו את האור-רות. הקהל רצה להמשיך, לשאול ולשמוע. יצאנו בחושך, והצלחתי נו בקושי למצוא את דרכנו במסדרונות הארמון שבו נערכה האסיפה.

מדוע?
קודם כל, מפני שאנחנו יהודים, וכל מה שנוגע ליהודים מרתק את אירופה. לא מפני ש-כל העולם נגדנו. אלא מפני שהבעייה היהודית היא חלק בלתי-נפרד מההיסטוריה והתרבות של אירופה. הסורים יכולים לסבוח רבנות בעיר חאמה, והדבר מעורר רק משיכת-כתפיים של סלידה וכו'. מאיתנו יש דרישות לגמרי אחרות. רצינו להיות אור לגוים. עכשיו הגוים דורשים מאיתנו אור. אולי זוהי תופעה חיובית, אולי שלילית. (אני חושב שהיא חיובית). אך כך או כך — זוהי עובדה. **שנית, ארץ-ישראל וירושלים מעוררות רגשות עמוקים.**

אלו לקח אותנו בנימין זאב הרצל לארגונייה או לאוגדה, כפי שרצה, יתכן שיכולנו לעשות שם כאוות-נפשנו. לא כן בהר-הבית. שלישית, מפני שהפלסטינים הצליחו ללכוד את תשומת-ליבנו של העולם. אפשר לשכוח אותם לימנ'מה, אך הם חוזרים וקופצים מן התיבה. מוטב שנהיה מודעים לעובדות אלה. הן קיימות בכל העולם המערבי. לא הטלוויזיה המציאה אותן. אין קשר זדוני של עיתונאי העולם נגד ישראל. העיתונאים באו, מפני שהעולם רוצה לראות ולשמוע. איננו יכולים לעשות שום דבר כשקט ובהיבא. גם אם דובר צה"ל משתקק לכך. כאשר גוליות הישראלי מכה את דויד הפלסטיני, העולם מסתכל במחזה במבט מרותק, ומוחא כף לד"ר הקטן, השם את האבן בקלע.

אשר למסר.
איש אינו רוצה בחיסול ישראל. העולם המערבי רוצה בקיומה של ישראל, ואינו אדיש לביטחונה. פתחתי את כל הרצאותי במלים: "אני פטריסט ישראלי וציוני", ולא נתקלתי בשום תגובה עוינת. (רק במילאנו קם יהודי אחד, שרק שריקה חדה ויצא באופן הפגנתי. אמרו לי שזהו ציוני ידוע.) אבל העולם רוצה בצדק גם עבור הפלסטינים. דרישת הפלסטינים למדינה משלהם, לרגל משלהם בין רגלי האומות, זוכה באהדה גוברת. המאורעות האחרונים נתנו לאהדה זו רחיפה דר"מאתית. המסר שהיה בפי — שתי מדינות לשני עמים — הוא בדיוק מה שדעת-הקהל ההגונה רוצה לשמוע. כשארמתי דברים אלה באיטליה לפני 30, לפני 20 לפני 10 שנים, זה נשמע כאידאל רחוק. כיום זה נשמע כתשובה אקטואלית על צרכים מידיים. כך גם הדרישה למשאומתן בין ממשלת-ישראל והנהגת אש"ף. הפגנת שלום נעשו. שבה הושמעה ררישה זו (לראשונה) בפי כמה דוברים, וזתה בעולם כאהדה כה רבה גם כשל כך. העולם ממתין לבשורה זו.

כל האסיפות באו גם סטודנטים פלסטיניים, הלומדים באיטליה. אחרים ניגשו אלי ודיברו איתי בעברית. הופתעתי לטובה מגישתם. מובן שהמרד בשטחים מלהיב אותם. אך כמעט כולם הסכימו לגישתי — דרסקים ישראלי-פלסטיני בשתי מדינות — וגם ביטאו זאת בגלוי. הזרם המתון ממשיך לשלוט בציבור הפלסטיני, ואולי בגלל גישתו העיקרית של יאסר ערסאת.

עתי-הקהל בעולם חשובה פחות מדעת-הקהל הישראלית עצמה. זה מובן מאליו. הקרב יוכרע בבית, בוויכוח בין הישראליים עצמם. אך דעת העולם חשובה גם היא. כמו שאמר תומאס ג'ירסון: שום עם אינו יכול להרשות לעצמו להתעלם מדעת האנושות ההגונה.

בעולם קול של מצפון יהודי — הקול המסורתי של היהודים למען ערכים הומאניים, למען המדוכא ונגד המדכא. גם כשה מדכא הוא יהודי.

יום שיצאתי מרומא — יום השבת — היו קירות רומא מכוסים בכרזות שהציגו את הרגל הפלסטיני — הרגל שעיתונאי-ישראל רגילים לקרוא לו "רגל אש"ף". היה זה כאילו הונפו ברומא אלפי רגלים פלסטיניים, ירוקים-לבנים-שחורים-אדומים. מזה שנים רבות לא עמד העניין הפלסטיני במרכז התודעה האירופית והעולמית כמו עכשיו. אחרי מילחמת-הלבנון כמעט ונשכח העניין הפלסטיני. הוא "גמאס". שום דבר לא קרה. דעת-הקהל התעייפה. אין אהבים לשמוע את קול המדוכאים, הוועקים לצדק. (מי כמונו, היהודים, יודעים זאת) תודות למפגיני עזה וליצחק רבין זה השתנה באר-פן דרמאטי. פלסטין עומדת שוב במרכז. צעירים וצעירות איטלקיים לובשים כסויות מסביב לצווארם.

פלאקאט אנטי-ישראלי מאולתר בפרוג'יה

העולם שוב ער לעובדה שיש עם בלי מולדת. הצעירים המתייצבים מול החיילים היורדים והמכים מעוררים סימפאטיה אוטומטית. סימפאטיה זו הוספת לעובדה פוליטית. כל המיפ-לות האייטלקיות החשובות — החל בקומוניסטים וכלה בדמוקרטים הנוצריים — מביעים אהדה גלר-ייה לפלסטינים, ומגנים את מעשי ממשלתנו ברצור-עה ובגרה.

בצמרת ישראל יש בוודאי המושכים בכתפיהם והואמרים: "אז מה? מה העולם יכול לעשות?" זוהי טעות. יש השמעה לדעת-הקהל. דעת-הקהל משפיעה על הפוליטיקאים, וממילא גם על הפולר-טיקה. באירופה זה בולט. בארצות-הברית התהליך בוודאי איטי ומוס-תר יותר, אך בסופו של דבר זה ישפיע גם שם. אנשים כמו יצחק שמיר, יצחק רבין ואריאל שרון בוודאי אינם מסוגלים להבין זאת. אנשים כותנים מבינים רק עובדות כותניות, כוח גם, מעשי. הכוח הגלום בדעת-הקהל של האנושות ההגונה נעלם מהם. כמו סטאלין, איש הכוח הברוטאלי, הם יכולים לשי-אולי: "כמה אגרדרות יש לאמפיור?"

השאלה החוזרת אצלנו היא: "למה אנחנו?" מדוע לא אפגניסיתאן? מדוע לא סוריה? מדוע לא אורוגוואי?

לא קל היה השבוע להיות ישראלי בחו"ל. הייתי במשך שלושה ימים באיטליה. העיתוי היה מיקרי. המהדורה האיטלקית של ספירי, אויב, אחי, הופיעה, והומנתי מראש לפרסם אותה בכמה מסיבות-עיתונאים, אסיפות פומביות וראיונות. מכיוון שהספר מטפל במילחמת ישראל-פלסטין, היו כל האירועים האלה מוקדשים בדרך הטבע למאורעות הסוערים בשטחים הכבושים. לא היה קל.

ורם כל עלי להביע את תודתי העמוקה ל-100 אלף הישראלים, שהפגינו לפני שבוע וחצי בכיכר-מלכיישראל בתל-אביב.

תודות להסגנה זו יכול היה כל ישראלי בחו"ל השי-בוע לזקוף את קומתו ולהרים ראש. ההפגנה הזאת החזירה את כבודה של ישראל בעיני רבים וטובים, שראו מדי יום את התמונות הנוראות. התמונות האלה הראו את פניה המפחידות של ישראל מכוערת, ברוטאלית, מרכאה. דרוס-אפריקה שניה. הטלוויזיה האיטלקית הצליחה לצלם את המאורע בהרהבית. המצלמה הראתה בכיורר שחיללים (או שוטרס) ירו גזז מרמיע אל תוך בניין כיפת-הסלע (שרבים קוראים לו, בטעות, "מיסגד עומר"). המצלמה הראתה גם שלא היתה כל סיבה לכך. האיטלקים, המכבדים מקומות קדושים, היו מוועזעים. המצלמה הראתה את היריות, ההכאות, שבירת העצמות, קיר-המלקות ברמאללה, והרבה סצינות אחרות, שלא הופיעו בטלוויזיה הישראלית.

בשבועות אלה נוצרה תדמית של ישראל, שאינה ניתנת לתיקון. אך המצלמה הראתה גם את ההפגנה האדירה שהתקיימה תחת-הגיסריה של שלום עכשיו. האיטלקים ראו את פניה של ישראל האחרת, ישראל היפה, וזה יצר איוון מסויים. תודות להסגנת "שלום עכשיו" אין הזעזוע הכללי של הציבור העולמי ההגון מפונה נגד ישראל בתור-שבזאת, אלא נגד מדיניותה של ממשלת-ישראל. זהו הברל עצום. (כתוצאה ממיקרה זהו אותי איטלקים רבים עם שלום עכשיו, וכך הפכתי — שלא ביוזמתי — כתובת לדיריב-שכח שנועדו לתנועה זו ולכל המפגינים. אף שלא הייתי אלא אחר מהמש-תתפים הרבים בהפגנה, התמקדה המצלמה משום-מה במשך כמה שניות בך, וכך נוצרה הריעה שאני מייצג תנועה זו. הכחשותי לא הועילו.) אני מוסר בזה את כל התישבחות האלה לפעילי שלום עכשיו. הם עשו שרות עצום למדינה.

אותה הצורה הציל וורדי אלן את כבודה של היהדות העולמית. העיתונות האיטלקית נתנה פירסום עצום להצהרתו של אלן נגד הדיכוי בשטחים הכבושים. הם עשו זאת מפני שהיו צמאים להודעה כזאת מפי יהודי חשוב. רובו הגדול של הציבור היהודי בעולם, ובראשו הרבנים, מילא את פיהם מים — או קללות. זהו מחדל מוסרי נורא, והוא משך תשומת-לב רבה. היהודים מוזהים עם מדינת-ישראל. במשך שנים רבות הם עשו את הכל כדי להבליט הזדהות זו. כיום נראה שהם מזדהים גם עם מה שנראה כדיכוי נוסח דרוס-אפריקה, מדיניות אכזרית של שחצנות קולוניאלית. זה עלול לגרום נזק עצום למעמדם של היהודים בארצות-היה.

רבים באיטליה מודאגים מאוד מההיחייאת האנטי-שמיות. מובן שהאנטישמיות מנצלים את המאורעות כדי לחדש את תעמולתם הארסית. רואים זאת על-הקירות. בכמה אסיפות שבהם השתתפו גינו דוברים פלסטיניים את האנטישמיות כמילים בוטות. אנטי-השמאל, המנהלים את המאבק למען זכויות הפלסטינים, הם האויבים המושבעים של הפאשיסטים והאנטישמים בוירה האיטלקית הפנימית. מדיניות ציונית — מדיניות הדואגת למצב היהודים בעולם — צריכה לקחת בחשבון היבט זה. מי שמציג לעולם תמונה של חיילים ישראליים השוכרים עצמות כאלות, והיורים במפגינים בלתי-חמושים, מספק תמושת קטלנית לאנטי-שמים בעולם כולו. כל אלה המכה ילד ערבי ברמאללה עלולה מחר לשמש את מי שיבוא להכות ילד יהודי במילאנו או בברוקלין. לכן, תורה לוודי אלן ולכל האשים היהודיים המעטים שהרימו